

LA GESTIÓ SOSTENIBLE DE L'AIGUA EN EL MEDI URBÀ

Rafael Montserrat

Aigües de Mataró S A, Societat Privada Municipal

L'aigua, un recurs escàs que cal gestionar i protegir

La definició que sobre l'aigua fa la Llei d'aigües promulgada el 1985 ens situa de ple en el marc d'aquest article; diu així:

- Un recurs escàs, indispensable; cal fer-ne un ús responsable.
- Un recurs fàcilment vulnerable; cal protegir-lo i mantenir la seva qualitat.
- Un recurs que permet usos complementaris i successius; conseqüentment, si és possible, cal reutilitzar-la.

La importància que té l'aigua per a la humanitat i els perills que el seu mal ús pot comportar són avui reconeguts universalment, i han estat motiu de nombrosos documents i declaracions polítiques. S'ha d'esmentar, per la proximitat i implicació que té per a tots nosaltres, el document que amb el nom de Carta Europea de l'Aigua redactà el Consell d'Europa a Estrasburg, el 6 de maig de 1968, document que consta de 12 punts, que són una declaració de principis i el suggeriment de criteris per a una correcta gestió de l'aigua.

Per estar relacionats directament amb el tema d'aquest article, s'ha de recordar, dos dels punts d'aquest document, tot i que el seu contingut és de tots conegut, la seva reflexió ens ajudarà a aprofundir en el tema que s'ha d'exposar.

- L'aigua és indispensable per a tota activitat humana.
- És necessària per al desenvolupament de les nostres activitats econòmiques i socials.

Però aquests recursos d'aigua dolça tan importants, no són il·limitats. Només el 0'3% de l'aigua existent en el planeta pot ser utilitzada amb la tecnologia que avui disposem, i a un cost econòmic raonable.

La seva utilització futura i permanent està condicionada pel que venim anomenant "Cicle de l'Aigua", que permanentment amb els canvis d'estat proporciona la pluja i renova els recursos d'aigua que disposem; això ens permet la seva utilització durant el temps de retenció sobre la superfície terrestre, en el seu inexorable camí de retorn al mar.

És només aquesta part d'aigua, la de l'escorrentia, la que forma el recurs permanent d'aigua potable disponible, que cal gestionar i és imprescindible protegir.

Contràriament, l'activitat humana, que durant segles ha estat alterant el medi natural, ha representat un constant increment en la impermeabilització del sòl que facilita l'escorrentia i el més ràpid retorn de l'aigua cap al mar; disminuint així d'una forma constant els recursos d'aigua que disposem.

Al mateix temps que anem disminuint els nostres recursos, s'incrementen les necessitats, i no tan sols gastem més aigua, sinó que també la contaminem.

Contaminar és malmetre un recurs que podria tornar a utilitzar-se. Contaminar és també disminuir els nostres recursos.

La problemàtica de la gestió d'aquest recurs escàs, no es conseqüència només del volum total d'aigua disponible, sinó de la seva concreta ubicació amb relació als usuaris que la demanen, atès el desigual repartiment en el territori, tant dels recursos disponibles, com de la població que els sol·licita, problemàtica que es repeteix tant a nivell mundial, com també en la seva corresponent proporció, a nivell nacional, regional o municipal.

A Catalunya tenim al centre del país, on està assentada el 80% de la població, rius com la Tordera, que estan totalment exhaurits, amb l'aquífer salinitzat; el Besòs, el Ter i el Llobregat, que es troben al límit total de la seva capacitat; i a 150 km cap al sud, l'Ebre, que amb uns cabals variables al llarg de l'any, insuficientment regulat, d'on pretenem, en el context d'una important confrontació entre regions veïnes, extraure 1.000 hm³/any. Per altra part cap al nord, a 300 km de distància, el Roine aboca al mar 54.000 hm³/any que ningú requereix.

És evident que els recursos i les necessitats no tenen idèntica ubicació en el territori, cosa que obliga necessàriament a l'execució d'obres faraòniques (Fig. 1), que no s'han portat a terme fins ara, i la capacitat de les actuals regulacions dels recursos existents, no es corresponen a la demanda estacional de moltes zones del nostre país.

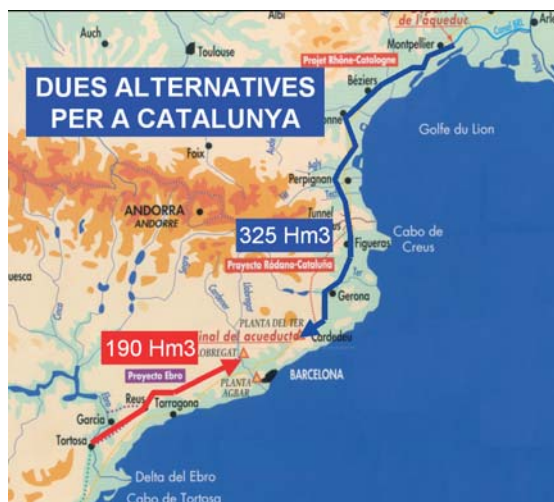

Figura 1. Els dos grans transvasaments d'aigua que avui es qüestionen.

No s'ha produït una política de protecció dels recursos, i una bona part dels aqüífers locals han estat abandonats per contaminació, o s'estan utilitzant amb continguts salins (clorurs, sulfats, nitrats) per sobre dels límits establerts.

La garantia del servei és com a mínim discutible, atesa la vulnerabilitat de molts aqüífers, que estan exposats a qualsevol abocament inoportú, i els seus usuaris no disposen de recursos alternatius; o les infraestructures existents avui no possibiliten aquesta alternativa.

L'exigència més gran pel que fa als criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà que s'estableixen en el RD 140/2003, fa més difícil la utilització de molts dels recursos existents amb els procediments de potabilització i desinfecció que fins ara s'han emprat habitualment.

La majoria dels abastaments del nostre país, estan sotmesos periòdicament a l'amenaça de la reducció dels cabals disponibles, amb la possible implantació de restriccions en el subministrament als seus abonats. Tots plegats tenim present els episodis dels anys 88/89, i els Decrets de sequera dels anys 1999, 2000, 2001 i 2002.

La reacció més habitual dels responsables del servei davant aquesta situació, és la de reclamar a les administracions d'àmbit superior, l'increment dels cabals avui disponibles, per tal de garantir el subministrament als nostres abonats.

És evident que cal exigir a l'Administració hidràulica els recursos necessaris i de suficient qualitat, però al mateix temps, fóra més coherent plantejar-nos quines són les accions que al nostre nivell hauríem d'emprendre, per tal de garantir que la demanda de recursos del nostre abastament fos la necessària, i que en l'àmbit de les nostres competències, saber que estem portant a terme una correcta gestió d'aquests recursos.

Taula 1. Les proporcions en els tipus de consum d'aigua (hm³) a Espanya, difereixen segons les conques.

	indústria	regadiu	abastament
Galícia	53	532	262
Nord	527	532	568
Duero	10	3603	243
Tajo	25	1875	851
Guadiana	84	2285	174
Guadalquivir	88	3140	583
Sur	32	1070	283
Segura	23	1639	180
Jucar	80	2284	613
Ebre	415	6310	338
Conques de Catalunya	296	371	791
Balears	4	189	114
Canàries	10	264	347
Total Espanya	1647	24094	5347
	5%	78%	17%

Fins ara la política de l'aigua ha estat la de planificar l'increment de les captacions, per adaptar els recursos a la previsió de l'increment de la demanda, donant per suposat que l'aigua era un bé de lliure disposició i inesgotable; sense parar massa atenció en la necessitat d'una acurada gestió, que permetés sens dubte importants disminucions en els consums d'aigua. Canviar aquesta percepció comportaria, probablement, modificar les previsions dels increments de la demanda, uns volums els quals es qüestionen des de diversos àmbits, i que la seva reducció connecta amb la nostra postura reivindicativa.

Ha estat habitual comentar, que amb una millor gestió de l'aigua per part dels agricul-

Figura 2. En les Conques Internes de Catalunya, amb predomini del consum urbà, la demanda està concentrada en l'àmbit metropolità i en la resta de la regió 1.

tors podríem resoldre el problema de tots, atès que representen el 80% del consum total (Taula 1) i el seu ús més freqüent no és precisament un model a seguir.

No obstant això, hem de tenir present que en el territori hidràulic al qual pertanyen la majoria dels nostres abastaments, les conques internes de Catalunya (Fig. 2), els principals consumidors de l'aigua som l'abastament urbà, i això ens fa més responsables de gestionar eficientment aquest recurs.

El lideratge de la gestió de la demanda en el municipi

La transcendència que per al consum d'aigua d'una ciutat tindran les decisions d'ordenació territorial així com la definició de les obres que s'han d'executar és evident. La superfície total urbanitzada i la impermeabilització del territori que representa; la definició dels sistemes de drenatge urbà, unitari o separatiu; el disseny de les places i parcs urbans, la vegetació que es prevegi implantar; el manteniment i la conservació de les lleres de rieres i torrents, amb la freqüent utilització com a camins d'accés a noves zones urbanes, etc., en tant que afecten la recàrrega dels aqüífers, són exemples de la repercussió que aquestes decisions municipals tenen sobre la gestió de l'aigua.

Els serveis d'abastament d'aigua, de clavegueram i de depuració de les aigües residuals, són serveis de competència municipal, que podran prestar-se en règim de lliure concurrència, o de monopoli.

Per a l'establiment i prestació del servei són possibles les diverses formes de gestió (Taula 2) que preveu el Reglament de serveis de les corporacions locals, directament des de la corporació, mitjançant un organisme independent o empresa municipal, o també pot fer-se indirectament, delegant la prestació d'aquest servei en una empresa de capital mixt, o en una empresa privada mitjançant el corresponent contracte d'arrendament de serveis, gestió interessada, concert o concessió.

En els casos de gestió indirecta esmentats, aquesta competència es presta per un agent privat, i semblantment en els casos de les

societats municipals, per un òrgan col·legiat elegit pel Ple de l'Ajuntament, que en ambdós casos actuen per delegació del municipi, que sempre conserva la titularitat del servei, i que aprovarà necessàriament el contracte concessional, el reglament del servei i les tarifes amb les seves corresponents actualitzacions, cosa que li requerirà una permanent atenció sobre el desenvolupament de la competència delegada, i li permetrà influir en la seva bona execució.

Conseqüentment, el lideratge en la gestió de la demanda, correspon en primer lloc a l'Ajuntament, si bé cal considerar, que en totes les formes de gestió abans esmentades, caldrà des de la responsabilitat del gestor del servei, col·laborar, influir, i moltes vegades dirigir les diverses actuacions que permetran gestionar aquest recurs escàs, necessari per exercir la competència delegada.

La política tarifària

S'ha de remarcar especialment en aquest punt, la necessària definició de l'estructura tarifària, per tal d'utilitzar-la com a eina de gestió en mans de l'Administració municipal, que permetrà incidir en el consum d'aigua dels nostres municipis.

El més freqüent és considerar la tarifa únicament com una eina de recaptació, amb l'únic objectiu de mantenir l'equilibri econòmic del servei, i adequar el nivell dels ingressos a les previsions de les despeses necessàries i dels volums a facturar.

També, per desgràcia massa sovint, ens trobem amb administracions que veuen la tarifa com un impost més, la quantia del qual cal justificar davant dels ciutadans, cosa que comporta prioritzar la seva contenció, o limitar-la a un teòric increment de l'IPC, amb detriment dels recursos necessaris per garantir la qualitat del servei que s'ha delegat.

No podem ignorar que l'efecte dissuasiu que per al consum domèstic pot representar l'import total del rebut de l'aigua, en el context d'impacte mediàtic que ha representat la guerra de l'aigua, s'incrementarà o es diluirà, segons sigui el preu aprovat en cada moment, i que una no necessària contenció de les tarifes, contribueix indirectament a incrementar el consum.

En tot cas, si volem que la tarifa sigui una eina de gestió de la demanda, cal dotar-la de l'estructura adient als objectius proposats.

Pel que fa a l'estructura tarifària, el ventall de possibilitats que ens permet l'actual sistema, és molt extens.

El sistema de facturació del servei "a tant alçat", import fixat amb independència del consum, que desgraciadament s'aplica encara avui en alguns municipis, és per pròpia naturalesa incitador al malbaratament del

Taula 2. Possibles formes de gestió del servei d'aigua. A Mataró hem optat per la gestió directa, amb forma de Societat Privada Municipal, que manté el control des de l'administració, i permet igual agilitat que en la gestió privada.

Directa	Indirecta
Per la mateixa corporació	Concessió
Organisme autònom	Gestió interessada
Societat Privada Municipal	Concert
	Arrendament
	Societat mixta

Taula 3. Resum de les tarifes de l'aigua de Mataró l'any 2004. En aquesta població per gestionar la demanda s'ha optat per la tarifa binòmica, quota i consum per blocs, amb preus creixents, discriminant favorablement als comptadors. També s'incrementa el límit del segon bloc, a raó de 4 m³ al mes per persona que excedeixi de 4.

	Comptadors		Aforaments	
	domèstic	no domèstic	domèstic	no domèstic
Quota del servei €/trimestre	7,75	20,27	10,59	46,32
1r bloc (€/m³) límit (m³/trim.)	0,18 18	0,51 –	0,39 18	1,17 –
2n bloc (€/m³) límit (m³/trim.)	0,35 36	– –	0,59 36	– –
3r bloc (€/m³)	0,95	–	1,17	–

recurs, i evidentment no possibilita cap mena de gestió positiva.

El càlcul bàsic del cost del servei és el següent:

$$\text{Despeses a finançar amb tarifa (€) / Volums a facturar (m³)} = \text{tarifa mitjana (€ / m³)}$$

Aquest càlcul ens determina un preu, que s'aplicaria en el cas de l'estructura tarifària més elemental, "*tarifa proporcional al cabal registrat*". En aquest supòsit l'increment del consum comporta l'increment de l'import, i actua com a element moderador de la demanda.

En molts casos, principalment en municipis amb població estacional, per garantir un volum d'ingressos corresponent a les despeses fixes del servei, s'ha optat per introduir un volum de consum mínim a facturar, amb independència del fet que el cabal registrat sigui inferior, "*tarifa proporcional al cabal registrat amb mínim de consum*". En aquest cas, la prioritització de l'interès econòmic actua com a incitador dels consums no necessaris, en els abonats que habitualment el seu consum està per sota del volum mínim a facturar. Aquesta situació és més greu quant més alt sigui el volum del mínim establert.

La garantia de la recaptació mínima necessària, s'aconsegueix també amb la implantació d'una quota fixa per la utilització del servei, amb independència del càrrec pels consums registrats, "*tarifa binòmica amb quota de servei i preus proporcionals al cabal registrat*". En aquest cas l'increment del consum suposa un increment de l'import, que actua com a moderador de la demanda, efecte que podem millorar amb l'establiment de diferents blocs de consum, establint preus creixents, a mesura que els consums siguin més importants.

El nombre de blocs i la seva magnitud així com el seu preu, determinarà la incidència en el consum. Són molt habituals avui

dia les tarifes binòmiques amb quota de servei, i tres o quatre blocs de consum amb preus creixents: el primer bloc de 6 m³/mes, considerat aigua de necessitat, està per sota de la mitjana del preu; el segon bloc, fins a 12 m³/mes, que qualificarem de consum normal, es factura a preu normal, i el tercer o quart bloc, l'excés de consum, a preus molt superiors, sovint dues o tres vegades el preu normal, cosa que actua com a moderador de la demanda.

Paral·lelament, la complicació de l'estructura de la tarifa, implica greuges comparatius, com s'ha fet evident en la reivindicació de les famílies nombroses, per la repercussió que té en el seu cas l'aplicació del tercer bloc en els domicilis on habita un nombre elevat d'usuaris. Aquesta problemàtica s'ha resolt amb l'ampliació del volum del segon bloc, proporcionalment al nombre d'usuaris, tal i com també recentment disposa la llei per al tribut sobre l'aigua (Taula 3).

Finalment s'ha d'esmentar l'efecte negatiu que la gestió de la demanda pot produir en l'equilibri econòmic del servei, si no es fan les previsions adients. La majoria de les accions fins ara proposades, de ser exitoses, comportaran també una disminució dels volums facturats, amb la corresponent disminució dels ingressos tarifaris, si no hem previst aquesta disminució, o també, si la corresponent autorització administrativa no ha considerat en tot el seu abast les nostres previsions.

Accions que cal portar a terme des dels abastaments

Les diverses actuacions que cal liderar des dels abastaments seran variades: de tipus divulgatiu, per millorar els hàbits de consum; de control i planificació, per conèixer la realitat i preveure la seva evolució; de policia, per protegir i sancionar; de tipus tècnic i econòmic, per disminuir els consums no necessaris; etc.

Accions educatives i divulgatives

Els consums dels nostres abonats, poden disminuir notablement segons siguin els seus hàbits i les instal·lacions emprades. Unes adequades campanyes de sensibilització poden ajudar a aconseguir el nostre objectiu.

El consum domèstic total de l'abastament serà conseqüència dels hàbits de les persones que resideixin en el nostre municipi. Les campanyes educatives i de sensibilització no s'haurien de limitar als períodes d'emergència, sinó que han d'estar programades com una eina habitual tant a les escoles per garantir el futur, com per a la resta de la població adulta, que en l'actualitat està fent un ús de l'aigua superior al necessari.

La mitjana de consum d'un ciutadà europeu és de 150 litres/dia, mentre que per a un ciutadà de l'Índia el consum estimat és de només 25 litres/dia. És evident que el consum d'aigua s'incrementa amb el nivell de vida, però determinades actituds permeten el confort desitjat amb consums inferiors als actuals.

Els consums industrials, també poden disminuir notablement. En aquest cas, atesa la importància del consum i el seu preu, el factor econòmic juga a favor nostre.

Cal considerar l'aigua com una primera matèria que s'ha de gestionar, que té un cost i que el seu estalvi comportarà també beneficis econòmics. Aquest fenomen ja l'hem acreditat sobradament amb l'efecte indirecte que la política fiscal de la Generalitat ha tingut sobre el consum de l'aigua, que ha suposat importants disminucions en la demanda industrial d'aigua dels abastaments.

S'ha demostrat estadísticament, que la instal·lació de comptadors de control per sectoritzar els consums i establir ràtios comparatives, ha comportat estalvis de l'ordre del 5 al 10% en les indústries on s'ha portat a terme aquesta acció.

L'Institut Català d'Energia desenvolupa el programa anomenat Estalvi d'Aigua a la Indústria, que consisteix en un servei d'assessorament permanent, i la realització de diagnòstics per a les indústries, amb assessorament tècnic, legal, ajuts i subvencions, i sensibilització.

El conjunt d'aquestes actuacions a la indústria pot representar un estalvi de l'aigua del 40% i les inversions a realitzar s'amortitzen a curt termini, amb l'estalvi econòmic que representa.

Tant la divulgació dels programes existents, com la implantació d'actuacions a nivell local dirigides a la població escolar o adulta, contribuiran a l'estalvi d'aigua que ens proposem.

Accions de control

Tal i com s'ha explicat amb relació als consums dels nostres abonats industrials, el con-

trol és no tan sols una eina de gestió, sinó que per ella mateixa pressuposa una disminució del consum no necessari.

És molt important que controlem tots i cada un dels consums inherents al nostre servei, cosa que ens permetrà conèixer el seu rendiment real, i millorar-lo. El seguiment periòdic i constant de la ràtio del rendiment, facturació/adducció, ens permet conèixer l'existència de fuites o consums no controlats, que amb les accions corresponents, comportaran una segura disminució de la demanda. La mitjana del rendiment dels abastaments a Catalunya es del 76%. Per aconseguir una millora notable d'aquesta ràtio, és necessari calcular-lo per sectors, amb l'ajuda de comptadors instal·lats en els pous, dipòsits, i a la xarxa que volem investigar, així com també controlar la totalitat dels subministraments del sector considerat.

S'ha de fer una matisació molt important relativa al rendiment dels abastaments, ja que és molt habitual confondre la manca de rendiment amb les fuites d'aigua, i no és pas el mateix. La diferència entre l'adducció, l'aigua que entrem a la xarxa, i la facturació, l'aigua que cobrem dels abonats, no és precisament només l'aigua que es perd amb les fuites. El 24% d'aigua subministrada i no facturada inclou altres conceptes, que poden ser molt importats segons com sigui d'acurada la gestió. Els consums no controlats, els errors de mesura dels comptadors, l'aigua utilitzada en el mateix procés, són entre d'altres, cabals no facturats que determinen la ràtio del rendiment. Una acurada gestió, podrà disminuir el volum d'aigua no facturada fins a valors propers al 10%, i contribuirà també a atenuar-ne la demanda.

També s'ha d'esmentar molt especialment, que cal controlar la totalitat dels consums públics. Parcs i jardins, fonts, escoles, camps d'esports, edificis municipals, neteja, etc., tenen en conjunt consums molt importants, i que per desgràcia, molt freqüentment no estan controlats. En molts municipis, l'Ajuntament és el primer dels consumidors, amb valors que fàcilment poden estar compresos entre el 6 i el 10% del total de la demanda de l'abastament.

Amb independència que el control pugui o no suposar la corresponent facturació, només el coneixement de la magnitud del consum, permetrà la seva gestió i la conseqüent disminució.

El control dels consums requereix un aparell mesurador, comptador o aforament; no cal dir que el més habitual és el comptador, i que un dels primers objectius dels serveis on encara existeixin abonats amb aforament, ha de ser prioritzar la seva substitució per comptadors, atès el malbaratament d'aigua que l'aforament representa, la poca qualitat del servei, així com el risc sanitari que sens dubte comporta.

Per desgràcia, els aforaments avui encara existents, estan ubicats en habitatges antics, majoritàriament ocupats per gent gran, o amb recursos econòmics insuficients, cosa que dificulta la seva substitució, però no per això ha d'evitar-se'n el control, ja que per la mateixa naturalesa del dispositiu, és imprescindible la seva revisió periòdica per tal de garantir que els cabals contractats siguin els que estem subministrant.

Un altre aspecte que s'ha de controlar és el de l'estat dels comptadors i els consums dels abonats, per detectar immediatament els comptadors avariats, i substituir-los, abans que l'abonat percebi aquesta situació, i s'hàbitui als consums produïts i no facturats. Rutines informàtiques molt elementals, que permeten preveure el consum esperat, i possibiliten detectar la parada del comptador en el moment d'efectuar la llegida, abans que surti una facturació amb consum zero.

Aquest control ens possibilita també la detecció de les fuites a les instal·lacions interiors dels abonats, i així poder-los avisar immediatament, cosa que implica la disminució dels cabals perduts, una millora de la qualitat del servei prestat, i a la vegada estalvia moltes reclamacions per facturacions suposadament errònies.

Control dels rebuts no pagats, cosa que és obvi que cal fer, però fer-ho amb la diligència adequada, comportarà també mantenir la cultura de la relació necessària consum/cost, que és imprescindible per incentivar l'estalvi.

Control de la qualitat dels abocaments i del volum de les aigües residuals, el control de la qualitat per garantir la seva depuració i possible reutilització, que suposarà un increment directe o indirecte dels recursos disponibles, i el control del volum que ens permetrà detectar fuites i frau, que sens dubte incidiran en el mateix objectiu.

Inventari i control dels aqüífers i captacions que existeixin en el nostre àmbit, per possibilitar la seva protecció, imprescindible per garantir el seu ús permanent.

Accions d'inversió i tecnologia

No es pot deixar d'enumerar diverses tècniques i actuacions, que estan avui a l'abast de la majoria dels nostres abastaments, l'acurada implantació de les quals contribuirà necessàriament a la millora de la gestió del recurs, amb la corresponent contenció de la demanda.

La *Telegestió* de les instal·lacions, de tipus senzill o molt sofisticat, és imprescindible avui per a una correcta gestió del servei.

Automatitzar les instal·lacions de bombament i dipòsits reguladors, així com conèixer l'evolució històrica dels paràmetres més importants del nostre abastament, són una necessitat real per garantir una correcta utilit-

zació dels recursos d'aigua disponibles en el nostre municipi, i també tant per planificar la seva evolució, com per calcular les ràtios dels rendiments sectorials corresponents.

Sistema d'Informació Geogràfica. Avui disposem de productes més senzills, però suficientment eficients, amb un cost d'implantació a l'abast de la majoria dels abastaments, que permeten un millor coneixement de la totalitat dels elements de la xarxa, i de la ubicació dels abonats, cosa que possibilita un millor control i eficiència de les actuacions necessàries per garantir la qualitat del nostre servei, i contribueix indirectament a millorar el resultat d'altres accions relacionades més directament en la disminució de la demanda.

L'inventari de les instal·lacions; el manteniment preventiu; la gestió d'avaries; l'assignació dels cabals consumits a cada àrea de sectorització de la xarxa; l'anàlisi del rendiment; el projecte i el seguiment de l'execució de les obres d'ampliació i millora de la xarxa; etc., són algunes de les accions que avui poden efectuar-se amb més fiabilitat i rapidesa amb l'ajuda del SIG.

La renovació de la xarxa. Finalment cal considerar la importància que en el malbaratament del recurs pot representar l'estat de conservació de la nostra xarxa de distribució (Fig. 3)

La necessitat de programar campanyes de localització de fuites i la seva reparació serà conseqüència de l'anàlisi del rendiment, i de l'estudi estadístic de les avaries, així com del coneixement de l'estat real de les instal·lacions, i deduir en cada cas la conveniència de programar la renovació i millora de la xarxa de distribució.

Ambdues actuacions sens dubte suposaran una notable disminució dels recursos d'aigua necessaris per a l'abastament, però a la vegada, poden requerir una important inversió econòmica, amb la corresponent repercussió tarifària.

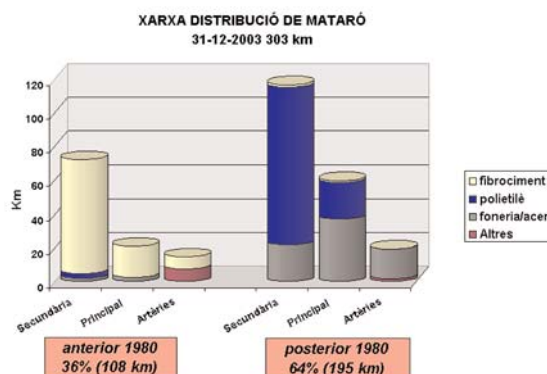

Figura 3. A Mataró s'ha renovat el 64% de la xarxa en els últims 25 anys, incorporant nous materials amb la conseqüent millora del rendiment i disminució de pèrdua d'aigua per fuites.

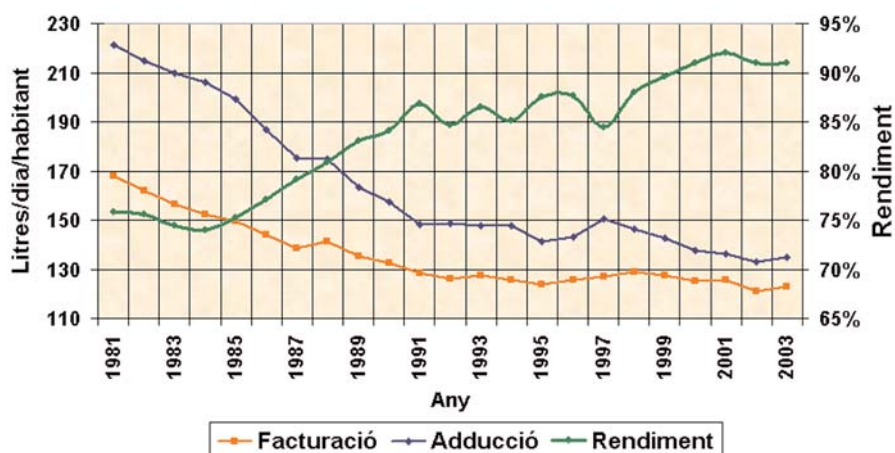

Figura 4. Evolució dels consums domèstics a Mataró. La gestió i la política tarifària, amb el traspàs d'aforaments a comptadors, han comportat en 25 anys, la disminució del consum domèstic des de 170 a 123 litres/dia per persona. La millora del rendiment, que s'ha incrementat del 75% al 91% ha permès disminuir els 225 litres dia necessaris per aquest consum, fins només 134, el que vol dir estalviar 3,2 hm³/any, la tercera part de l'aigua que consumeix la ciutat.

Resum i conclusions

En el primer apartat, s'exposa la problemàtica que tots coneixem relativa a la insuficiència dels recursos disponibles per als nostres abastaments, i la conveniència de participar activament en la seva gestió, per tal de resoldre els actuals dèficits de quantitat, qualitat i garantia de subministrament que pateixen la majoria dels municipis de Catalunya.

En el segon apartat, s'acredita el paper ineludible que com a gestors del servei, correspon als organismes responsables, sempre en col·laboració amb l'Administració municipal, que és a qui correspon la competència del servei que prestem.

En el punt anterior es detallen i analitzen un conjunt d'actuacions que és convenient realitzar per iniciativa del gestor del servei, o col·laborant amb les iniciatives coincidents que pugui liderar l'administració, i que en tot cas, com a eines de gestió de la demanda que són, contribuiran a la contenció dels consums, i a la sostenibilitat del nostre àmbit, que és l'objectiu final que tots desitgem (Figs. 4 i 5).

Una consideració final que cal esmentar és la contradicció evident que existeix en el moment de plantejar-se emprendre alguna de les accions que s'han esmentat, pel que fa a les conseqüències negatives, o en el millor dels casos nul·les o desproporcionades, sobre els resultats econòmics del servei, si considerem les despeses i els ingressos directes que en cada cas es produeixen. En la

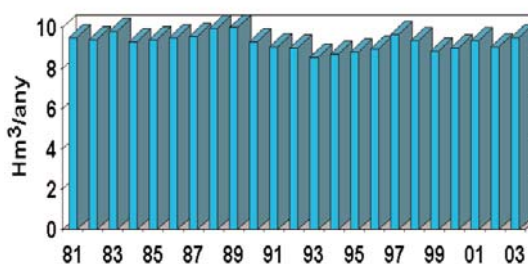

Figura 5. Evolució de l'aigua subministrada a la ciutat de Mataró. En els darrers 25 anys ha mantingut estable el seu consum, 9 hm³/any, tot i que la població s'ha incrementat en 15.000 habitants, i la superfície urbanitzada en prop de 400 ha.

majoria dels casos, difícilment es justifiquen les despeses necessàries, si l'expectativa és el guany econòmic a curt termini.

Altrament el que cal valorar és quin ha de ser el paper que hem de jugar els gestors d'aquest servei públic, ens hem de plantejar si el nostre objectiu prioritari és el d'aconseguir el més alt resultat econòmic, o si el més important és la contenció del preu de la tarifa com més baix millor, o bé com jo crec, que el nostre objectiu prioritari ha de ser el de la gestió eficient d'aquest recurs, per tal de garantir el bon ús de l'aigua, tot supeditant el preu de la tarifa, a l'equilibri econòmic necessari per a la correcta prestació del servei. En aquest context, la definició del model de gestió, públic o privat, serà determinant a l'hora de prioritzar els objectius que el gestor ha d'assolir.

